

kontinuum světové školy

oblasti kritérií

žák

kritéria

otázky ke kritériím

indikátory úrovně 1

indikátory úrovně 2

indikátory úrovně 3

a) porozumění propojenému světu

Žák vnímá současný svět jako propojený celek a prokazuje porozumění vzájemným závislostem ve světě. Jeho poznání mu pomáhá rozvíjet hodnoty a postoje podporující globální odpovědnost.

Do jaké míry žák rozumí propojenosti a vzájemné závislosti ve světě?

Jak si je žák vědom rozmanitosti světa a jak se mu daří naložit se svými stereotypními představami?

A.1.1 - žák
Žák **uvádí příklady propojenosti** ve světě. Vychází z toho, co ho obklopuje, co používá, co zná, co zažívá, co sleduje (místa, lidé, výrobky, činnosti, události). S dopomocí **nachází souvislosti** mezi poznatky získanými v různých předmětech/oblastech vzdělávání.

A.2.1 - žák
Žák **pozoruje rozmanitost** mezi lidmi, kulturami a místy v blízkém okolí i ve světě. **Hledá společné charakteristiky** a upozorňuje na ně.

A.1.2 - žák
Žák sám **přichází na souvislosti a vzájemné závislosti ve světě**, vyvozuje, jak ovlivňují životy lidí a stav prostředí různých míst ve světě. **Využívá a propojuje poznatky** z různých předmětů/oblastí vzdělávání.

A.2.2 - žák
Žák **odhalí/rozpozná vlastní stereotypní představy** o druhých lidech a o světě. Na lidi, situace, události, místa či jevy **nahlíží z více perspektiv**.

A.1.3 - žák
Klade si **otázky a kriticky zkoumá** své poznatky o **propojenosti a vzájemné závislosti ve světě**. Vyhodnocuje výhody/ příležitosti a nevýhody/rizika, která přináší propojenost a vzájemná závislost ve světě. Získané **poznatky vědomě používá v souvislostech**. Zaujímá vlastní **informovaný postoj** ke konkrétním jevům, událostem a výzvám na místní i globální úrovni.

A.2.3 - žák
Žák **vědomě pracuje se svými stereotypními představami** o druhých lidech a o světě. **Otevřeně přijímá rozmanitost** mezi lidmi a ve světě a posuzuje/představuje její **příležitosti pro sebe i pro společnost**.

b) kritické zkoumání

Žák nahlíží věci z různých úhlů pohledu a kriticky je promýšlí. Žák provede šetření v komunitě, aby zjistil stav zkoumaného problému.

Jaké otázky žák klade s ohledem na stanovená kritéria úspěchu?

Jak se žákovi daří argumentovat s oporou o citaci zdrojů?

Jakým způsobem žák postupuje při provádění výzkumu globálního problému v lokalitě?

B.1.1 - žák
Žák **klade otázky** vztahující se ke globálním tématům. Přistupuje ke zdrojům s vědomím toho, že **existují různé věrohodné zdroje informací**.

B.2.1 - žák
Žák zjišťuje **povědomí** o globálním problému **mezi lidmi ve svém okolí**. Žák postupuje podle zadání učitele a s jeho **dopomocí provede průzkum a vyhodnocuje výsledky**. Zjišťuje **potřeby cílové skupiny**.

B.1.2 - žák
Žák klade otázky vztahující se ke globálním tématům, **otázky vhodné formuluje**. Vědomě **rozdlišuje otázky** otevřené a uzavřené, konkrétní a obecné. **Posuzuje věrohodnost informací**, všímá si **chybějících zdrojů**. Rozlišuje **fakta a názory**.

B.2.2 - žák
Žák **provádí vlastní průzkum** (např. dotazníky nebo rozhovory **s klíčovými osobami** zapojenými do problému). **Shrnuje výsledky**. Zjišťuje **potřeby cílové skupiny a zohledňuje je** při plánování akce.

B.1.3 - žák
Žák klade **otázky vztahující se k vybranému tématu**, otázky vhodné formuluje. Vědomě pracuje s různými kategoriemi otázek, **rozdlišuje otázky zaměřené na názor a na fakta**. **Pravidelně ověřuje věrohodnost informací** a zdrojů. **Rozpozná manipulativní techniky**.

B.2.3 - žák
Žák **navrhuje vlastní průzkum** podle zásad společenskovedního výzkumu, jak získat důležité informace o problému **od zapojených osob**. Navržený průzkum provádí, **zpracovává a interpreteje výsledky**.

c) partnerská spolupráce

Žák bezkonfliktně a s respektem spolupracuje se svými spolužáky ve třídě i napříč ročníky, rozvíjí partnerství v komunitě s místními aktéry i cílovou skupinou.

Jak probíhá spolupráce při skupinových aktivitách ve třídě? (rozdělování rolí, hledání společného řešení)

S kým a jak spolupracuje žák v rámci školy na řešení globálních a lokálních témat?

Jak žák spolupracuje s místními partnery a cílovou skupinou?

C.1.1 - žák
Žák při skupinové práci spolupracuje se svými spolužáky ve třídě, v týmu si s **dopomocí učitele záci rozdělují role a přijímají zodpovědnost za svůj úkol**.

C.2.1 - žák
Žák při řešení úkolu či projektu GRV spolupracuje se spolužáky ve třídě, **příležitostně navazuje spolupráci se spolužáky z jiných ročníků** kvůli přípravě svého projektu.

C.3.1 - žák
Žák **identifikuje cílovou skupinu svého projektu / místní akce a partnery pro spolupráci** (médiá, místní samospráva a další místní akteři). Žák **osloví** ke spolupráci potenciální místní partnery, **alespoň jeden z nich se zapojí** do realizace místní akce.

C.1.2 - žák
Žák při skupinové práci spolupracuje se svými spolužáky, **samostatně si rozděljuje role a zodpovědnosti** za splnění dílčích částí úkolu, **přijímá zodpovědnost za splnění úkolu jako celku**.

C.2.2 - žák
Se spolužáky z jiných ročníků **spolupracuje na jednorázových společných aktivitách a využívá potenciálu rozmanité skupiny k práci na projektu a vzájemnému učení**.

C.3.2 - žák
Žák při realizaci GRV projektů / místních akcí **společně s partnery z obce pojmenovává své potřeby a možné způsoby vzájemné spolupráce**, dohodne se s partnery na rozdělení úkolů. **Žák navazuje spolupráci s cílovou skupinou a zjišťuje její potřeby**.

C.1.3 - žák
Žák při skupinové práci **naslouchá názorům ostatních spolužáků a hledá řešení, která zohledňují stanoviska členů skupiny**.

C.2.3 - žák
Žák **pravidelně spolupracuje s žáky jiných tříd i se zaměstnanci školy** na řešení vybraných úkolů či projektů GRV **s cílem dosáhnou hlubších změn**.

C.3.3 - žák
Žák **připravuje GRV projekt /místní akci společně s partnery a cílovou skupinou** (zapojuje je do procesu plánování), domlouvá se na prioritách, rozdělení rolí a odpovědnosti. **Role jsou vyvážené, odpovědnost sdílená a spolupráce pro všechny strany přínosná**. Po realizaci dochází k **vyhodnocení spolupráce** za účelem jejího zkvalitnění v budoucnu.

d) participace

Žák se podle svých možností zapojuje do rozhodovacích procesů v rámci třídy a školy.

Žák se zapojuje do plánování a realizace školních GRV projektů.

Jak žák ovlivňuje chod třídy a školy?

Jak aktivně se žák podílí na realizaci školních či komunitních aktivit?

Jak se žák zapojuje do rozhodování při realizaci školních či komunitních akcí?

D.1.1 - žák
Žák se **zapojuje do hlasování ve třídě** a spolurozhoduje tím o třídnických záležitostech. Na **základě výzvy učitele se zapojuje do spolurozhodování na celoškolní úrovni** (např. volí zástupce do žákovské samosprávy).

D.2.1 - žák
Žák se **na základě výzvy učitele** či spolužáků dobrovolně **zapojuje v roli pomocníka** do jednorázových školních nebo komunitních aktivit, které se zabývají globálními či lokálními problémy, rozumí obsahu a cíli akcí. **Plní dílčí úkoly na základě zadání**.

D.3.1 - žák
Žák **na základě výzvy učitele navrhuje** téma, podobu a průběh školních či komunitních aktivit, které souvisí s globálními tématy, a pojmenuje smysl svého návrhu. Žák se **zajímá o to, jak se bude s jeho návrhem pracovat**.

D.1.2 - žák
Žák se zapojuje do **spolurozhodování na úrovni třídy i školy** (průzkumy mínění, ankety, diskuze, debata, studentské volby, kampaně...). **Rozumí tomu, jak jednotlivé formy spolurozhodování fungují**, rozpoznává příležitosti, jak se zapojit.

D.2.2 - žák
Žák se **aktivně zapojí** do školních či komunitních akcí, které řeší globální problémy. **Angažuje se od příprav po realizaci a reflexi**.

D.3.2 - žák
Žák **i bez učitelovy výzvy navrhuje** témata, případně podobu a účel školních či komunitních aktivit, které souvisejí s globálními tématy. **Spolurozhoduje s ostatními spolužáky a svým učitelem o finálním návrhu i o realizaci**.

D.1.3 - žák
Žák **aktivně využívá a vyhledává příležitosti**, jak se může zapojit do rozhodování a plánování **na úrovni třídy i školy** a dle svých možností toho využít.

D.2.3 - žák
Žák se v rámci školy **zapojuje pravidelně/dlouhodobě** do akcí, které řeší globální problémy, **příp. je členem školních týmů**, které se tématem zabývají.

D.3.3 - žák
Žák **navrhuje či přímo iniciuje realizaci školních či komunitních aktivit** (vč. návrhu témat, podoby a účelu), které souvisejí s globálními tématy, a spolu s ostatními žáky **přijímá odpovědnost za rozhodnutí týmu a realizaci akce**. **Žák přizve učitele ke konzultaci pouze v případě, kdy od něj potřebuje pomoc, nebo s ním chce spolupracovat**.

e) odpovědné jednání ke světu

Žák vnímá sebe sama jako součást lidského společenství a přírody, chápe důležitost odpovědného jednání a věří, že se může svým chováním podílet na pozitivní změně.

Žák se účinně a odpovědně podílí na řešení globálních výzev realizací školních projektů i změnou každodenních návyků.

Jak žák rozumí roli jednotlivce v utváření udržitelného světa?

Jak žák reaguje na dopady svého jednání?

E.1.1 - žák
Žák si **všímá a dokáže pojmenovat, jak lidé ovlivňují dění kolem sebe**. Rozpoznává u sebe i ostatních **příklady odpovědného a neodpovědného jednání**, které vede k (pozitivním či negativním) změnám v přírodě či společnosti.

E.2.1 - žák
Žák **posuzuje dopady vlastního chování na přírodu a společnost. Na základě výzvy učitelem navrhuje možnosti**, jak toto jednání zkvalitnit.

E.1.2 - žák
Žák **rozpozná příklady občanské participace, vysvětlí a ocení význam občanského zapojení** v řešení globálních výzev. Žák **pojmenuje motivy odpovědného a neodpovědného jednání** u sebe i u druhých.

E.2.2 - žák
Žák **vyhodnocuje** dopady svého každodenního jednání na přírodu a společnost **bez výzvy učitele a sám navrhuje možnosti**, jak toto jednání zkvalitnit.

E.1.3 - žák
Žák **upozorňuje na témata v místní komunitě**, která je nutné v souvislosti s globálními výzvami řešit a **navrhuje akce**, které by k řešení pomohly, **sám se na jejich realizaci podílí**. Žák **věří, že může ovlivňovat dění kolem sebe a přispívat k řešení globálních výzev**.

E.2.3 - žák
Žák **promítá odpovědné jednání do svého každodenního života a mění své návyky**. Při realizaci projektů i během jiných aktivit **plánuje svou činnost tak, aby odpovídala principům odpovědného jednání**.